

เอกสารประกอบการเรียนรู้

ทบทวนบทเรียนการเรียนรู้ช่วงภาคฤดูร้อน

วิชา สังคมศึกษา

ระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5

เรื่องที่ 1 : ปัจจัยการผลิตสินค้าและบริการ

ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ เรื่อง ความหมายและประเภทของปัจจัย

การผลิตสินค้าและบริการ

ทำแบบฝึกหัด เรื่อง ความหมายและประเภทของปัจจัย

การผลิตสินค้าและบริการ

ที่มา : ศิริพันธ์ สาบัว

เรื่องที่ 2 : สถานภาพและบทบาท

ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ เรื่อง สถานภาพและบทบาท

ทำแบบฝึกหัด : บัตรกิจกรรมที่ 1-3

ที่มา : อรศิริญาณัส นพิกิตต์มากลั่น

***** เอกสารและแบบฝึกหัดต่างๆ จัดทำขึ้นเพื่อพัฒนาความรู้ของผู้เรียน
ไม่ได้ใช้เพื่อการซื้อ-ขาย**

ความหมายและประเภทของปัจจัย การผลิตสินค้าและบริการ

ปัจจัยการผลิต

ปัจจัยการ
ผลิตหมายถึง
อะไรนะ

ปัจจัยการผลิต หมายถึง ทรัพยากรที่ใช้เพื่อการผลิตเป็นสินค้าและบริการ
ในความหมายทางเศรษฐศาสตร์แบ่งปัจจัยการผลิตเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. **ที่ดิน** หมายถึง ที่ดิน
และทรัพยากรธรรมชาติทุกชนิด
ที่อยู่ในดินนั้น

2. **แรงงาน** หมายถึง กำลังกาย
และกำลังสติปัญญาของมนุษย์
ในการผลิตสินค้าและบริการ

3. **ทุน**
หมายถึง สิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อใช้
ในการผลิตสินค้าและบริการ
มี 2 ประเภทคือ เงินทุน และ วัตถุทุน

4. **ผู้ประกอบการ**
หมายถึง ผู้ที่จัดตั้งองค์การการผลิต
เพื่อดำเนินการผลิตโดยนำ
ทรัพยากรธรรมชาติ
ทุนและแรงงานมาผลิตสินค้า
และบริการ

ตัวอย่างการผลิตสินค้าในท้องถิ่น

การผลิตสินค้าในท้องถิ่น

ปัจจัยการผลิต มะพร้าวเผา

ที่ดิน

ที่ตั้งร้านขาย
มะพร้าวเผา

แรงงาน

กำลังกายของ
แม่ค้า
พนักงานขาย
พนักงานเผา

ทุน

มะพร้าวน้ำหอม
ถ่าน เชื้อเพลิงมีด

ผู้ประกอบการ

แม่ค้า
เจ้าของร้าน

ภาพที่ 1 : การทำมะพร้าวเผา

ที่มา : board.trekkingthai.com

วันที่ 9/2/2559

เด็กๆ จะสังเกตเห็นได้ว่า
สองข้างทางมาวัดไร่ขิง
ของเราเนี่ย มีร้านขาย
มะพร้าวเผา มากมายเลย
อย่าลืมแวะอุดหนุนนะคะ

ตัวอย่างการบริการในห้องถิ่น

พวกเราไม่ใช้บริการกันบ่อยนะคะ โดยเฉพาะนักเรียนชาย ต้องดูแลทรงผมให้เรียบร้อยนะคะ อย่าปล่อยให้ยาวรุงรัง

ใบงาน
ประเด็นความรู้ที่ 1

ความหมายและประเภทของปัจจัย
การผลิตสินค้าและบริการ

คำชี้แจง

ตอนที่ 1. ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่ถูกต้อง และทำเครื่องหมาย ✗ หน้าข้อความที่ผิด

1.

วัสดุอุปกรณ์ ในร้านอาหารเป็นปัจจัยการผลิตประเภททุน

2.

เครื่องจักรเป็นปัจจัยการผลิตด้าน ผู้ประกอบการ

3.

ถ้ามีปัจจัยการผลิตประเภทแรงงานแล้วไม่จำเป็นต้องมีผู้ประกอบการ

4.

การขายสินค้าผู้ประกอบการกับแรงงานอาจเป็นคนเดียวกันหรือไม่ก็ได้

5.

ผู้ประกอบการเป็นผู้ที่นำปัจจัยการผลิตมาบริการจัดการให้เกิดเป็นสินค้า

ตอนที่ 2. นำอักษรหน้าคำที่กำหนดให้เติมลงในช่องว่าง (ตัวเลือกสามารถใช้ซ้ำได้)

ก. ที่ดิน ข. แรงงาน ค. ทุน ง. ผู้ประกอบการ

.....1. เครื่องบรรจุกระป๋อง

.....2. เจ้าหน้าที่บัญชี

.....3. ผลไม้

.....4. เจ้าของโรงงาน

.....5. โรงงาน

การอยู่ร่วมกันในสังคม นอกจากจะมีกฎเกณฑ์และระเบียบปฏิบัติในการควบคุม การประพฤติและการปฏิบัติตนของสมาชิกในสังคมให้เป็นระเบียบเรียบร้อยแล้ว ปัจจัยสำคัญ อีกอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้สังคมสงบสุขก็คือ สมาชิกในสังคมจะต้องปฏิบัติตนให้ตรงกับสถานภาพ บทบาท สิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่ที่ตนพึงมีตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ซึ่งจะเป็นกลไกสำคัญ ที่จะช่วยให้สมาชิกในสังคมอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข

สถานภาพ

การที่จะได้ชื่อว่าเป็นพลเมืองดีของสังคมได้นั้น เราจะต้องรู้และเข้าใจความหมาย ของสถานภาพ ให้เข้าใจ ดังนี้

สถานภาพ หมายถึง ตำแหน่งหรือฐานะของบุคคลที่ได้รับจากสังคม ซึ่งจะเป็นสิ่งที่ กำหนดบทบาทและหน้าที่ของบุคคลในสังคม ในการดำรงชีวิตในสังคมนั้นชีวิตของคนเรา จะมีสถานภาพที่แตกต่างกันในช่วงเวลาหนึ่ง ๆ เช่น เป็นลูก เป็นนักเรียน เป็นครู เป็นพ่อแม่ เป็นต้น

ดิฉันมีสถานภาพเป็นแม่ค่ะ

ผมมีสถานภาพเป็นพ่อครับ

หนูมีสถานภาพเป็นลูกค่ะ

ผมมีสถานภาพเป็นลูกครับ

สถานภาพแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. สถานภาพที่ได้มาโดยกำเนิด เป็นสถานภาพที่ติดตัวบุคคลมาตั้งแต่เกิด โดยสังคมจะเป็นผู้กำหนด ตัวอย่างเช่น

🐝 สถานภาพทางเพศ คือ การเกิดมาเป็นเพศชาย เพศหญิง

🐝 สถานภาพทางครอบครัว คือ การได้เป็นพ่อ แม่ พี่ น้อง ลูก เป็นต้น

🐝 สถานภาพทางเชื้อชาติ คือ การได้เกิดเป็นเผ่าพันธุ์เชื้อชาติใดเชื้อชาติหนึ่ง เช่น เชื้อชาติไทย เชื้อชาติจีน เป็นต้น

🐝 สถานภาพทางถิ่นกำเนิด คือ การได้ถือกำเนิดอยู่ในถิ่นใดถิ่นหนึ่ง เช่น คนภาคเหนือ คนภาคอีสาน คนภาคกลาง คนภาคใต้ เป็นต้น

2. สถานภาพที่ได้มาภายหลัง เป็นสถานภาพที่ได้มาจากการกระทำหรือความสามารถของตนเอง ตัวอย่างเช่น

🐝 สถานภาพทางการศึกษา คือ การได้ศึกษาเล่าเรียนจนสำเร็จการศึกษาชั้นใดชั้นหนึ่ง เช่น จบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี เป็นต้น

🐝 สถานภาพทางการสมรส คือ การครองชีวิตเป็นโสด มีคู่สมรสหรือเป็นหม้าย เป็นต้น

🐝 สถานภาพทางการเมือง คือ บุคคลที่สนใจและอยู่ในวงการเมือง ย่อมได้รับสถานภาพทางการเมือง เช่น นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) เป็นต้น

🐝 สถานภาพทางอาชีพ คือ การได้ประกอบอาชีพทำมาหากิน เช่น ทหาร ครู แพทย์ นักเรียน พ่อค้า ขาวนา ขาวสวน เป็นต้น

หนูและเพื่อน ๆ
มีสถานภาพเป็นนักเรียน
ซึ่งเป็นสถานภาพ
ที่ได้มาภายหลัง

ครูมีสถานภาพเป็นครู
แต่ทุกคนมีสถานภาพได้
หลายสถานภาพนะครับ

ความสำคัญของสถานภาพ

สถานภาพเป็นสิ่งเฉพาะบุคคลที่จะทำให้บุคคลนั้นแตกต่างจากผู้อื่น สถานภาพ เป็นสิ่งที่กำหนดว่าบุคคลนั้นมีบทบาทที่จะต้องปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างไร และมีความรับผิดชอบ อย่างไรในสังคม เช่น นักเรียน คือ ผู้ที่มีบทบาทในการเรียนรู้วิชาความรู้ต่าง ๆ ครู คือ ผู้ที่มีบทบาทในการถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้เรียน ทหาร คือ บุคคลที่ทำหน้าที่ ในการป้องกันประเทศ เป็นต้น

บทบาท

สถานภาพเป็นตำแหน่ง บทบาทจึงต้องกระทำตามพฤติกรรมที่สอดคล้องกับ สถานภาพ ซึ่งสถานภาพและบทบาทจะเป็นของคู่กัน เมื่อมีสถานภาพจะต้องมีบทบาท

บทบาท หมายถึง การกระทำตามหน้าที่ที่กำหนดไว้ให้สอดคล้องตามสถานภาพ ของบุคคล เช่น พ่อแม่มีบทบาทอบรมเลี้ยงดูและอบรมสั่งสอนลูกให้เป็นคนดี ลูกมีบทบาท ในการเชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อแม่ แพทย์มีบทบาทและหน้าที่ดูแลรักษาผู้เจ็บป่วย ครูมีบทบาทอบรมสั่งสอนศิลปวิทยาการให้แก่ศิษย์ สอนให้ศิษย์เป็นคนดี สอนให้รู้จัก ช่วยเหลือและ ตอบแทนบุญคุณของผู้มีพระคุณ เป็นต้น

ความสำคัญของบทบาท

บทบาทเป็นสิ่งที่กำหนดความรับผิดชอบของบุคคลในสังคม การปฏิบัติตนตาม บทบาทจะช่วยให้สังคมเกิดความเป็นระเบียบมากยิ่งขึ้น เช่น ตำรวจมีบทบาทในการรักษา ความสงบเรียบร้อยของบ้านเมืองและปราบปรามผู้กระทำความผิด เป็นต้น

บทบาทของพ่อแม่คือดูแล
และเลี้ยงดูลูก

การปฏิบัติตนตามสถานภาพและบทบาท

สถานภาพและบทบาทมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน บุคคลที่อยู่ในสถานภาพใดก็จะต้องปฏิบัติตามบทบาทของตนให้สอดคล้องกับสถานภาพนั้น เพื่อความเป็นพลเมืองดีของสังคม ตัวอย่างการปฏิบัติตนตามสถานภาพและบทบาท ดังนี้

1. การปฏิบัติตนต่อครอบครัวในฐานะสมาชิกของครอบครัว มีบทบาท ดังนี้

- 1.1 เคารพเชื่อฟังบิดามารดา ใช้จ่ายอย่างประหยัด ไม่ฟุ่มเฟือย สุรุษสุร่าย
- 1.2 ประพฤติตนอย่างเหมาะสม มีความรักใคร่ปรองดองในหมู่ญาติพี่น้อง
- 1.3 ช่วยเหลือพ่อแม่ตามความสามารถที่กระทำได้ เช่น ช่วยทำงานบ้าน

2. การปฏิบัติตนต่อโรงเรียนในฐานะเป็นนักเรียนมีบทบาท ดังนี้

- 2.1 ตั้งใจศึกษาเล่าเรียน ปฏิบัติตามคำสั่งสอนอย่างมีเหตุผล รู้หน้าที่ในการศึกษาและขยันหมั่นเพียรในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม
- 2.2 เคารพต่อบุคคลที่อาวุโสโดยมีมารยาทที่เหมาะสมกับสถานการณ์
- 2.3 ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนอย่างเคร่งครัด รักษาทรัพย์สินของโรงเรียน ยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม ไม่ทะเลาะวิวาท ลักขโมย
- 2.4 เสริมสร้างความสามัคคีในครอบครัว โรงเรียนและชุมชน

3. การปฏิบัติตนต่อชุมชนในฐานะเป็นสมาชิกของชุมชน มีบทบาท ดังนี้

- 3.1 รักษาสุขลักษณะของชุมชน เช่น ทิ้งขยะลงถังขยะที่จัดไว้ ทำความสะอาดวัด ศาลากลางบ้าน สระน้ำประจำหมู่บ้าน
- 3.2 ร่วมกิจกรรมของชุมชน เช่น กิจกรรมวันแม่แห่งชาติ ลอยกระทง ประเพณีท้องถิ่น กิจกรรมร่วมรณรงค์ป้องกันยาเสพติด
- 3.3 ปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของชุมชน
- 3.4 ช่วยรักษาวัฒนธรรมและประเพณีที่ดีงาม และภูมิปัญญาท้องถิ่นให้คงอยู่

ศึกษาบัตรเนื้อหาจบแล้ว
ไปทบทวนความรู้จากการทำ
บัตรกิจกรรมกันนะครับ

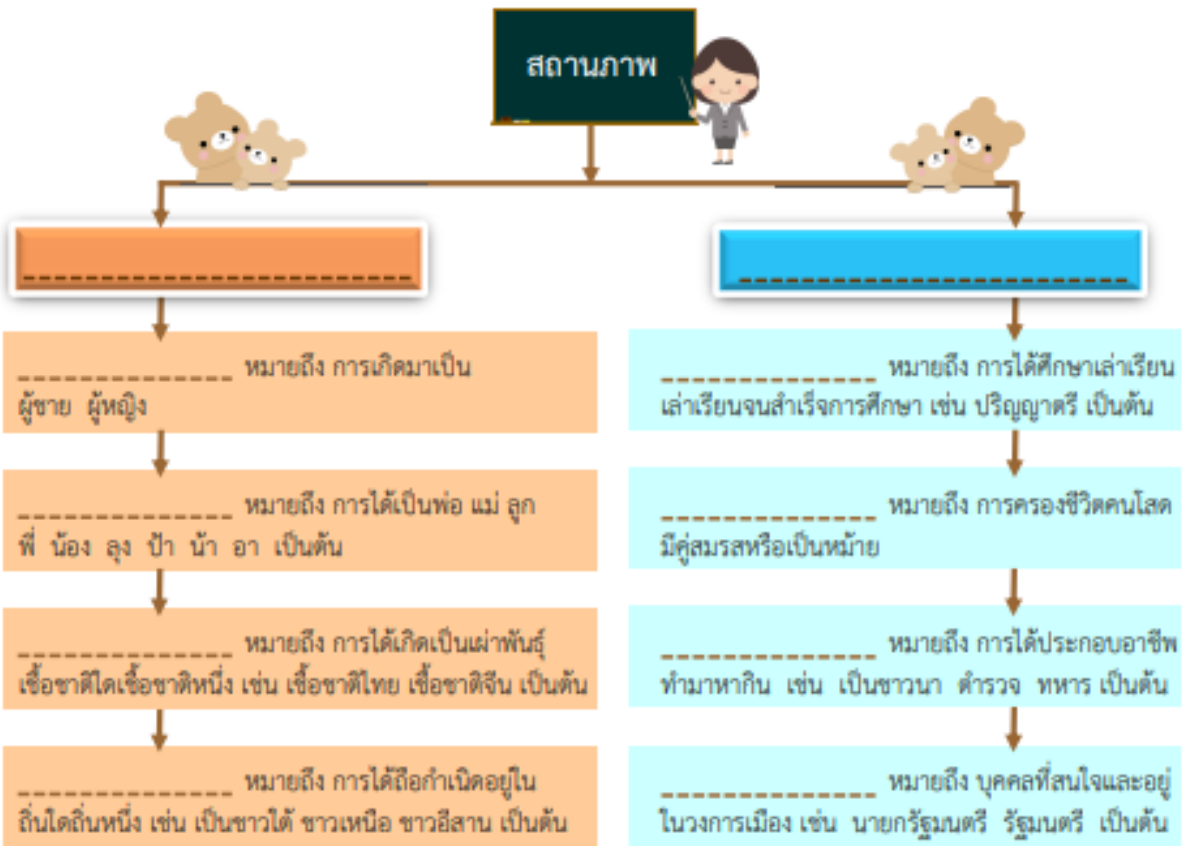

บัตรกิจกรรมที่ 1
เรื่อง สถานภาพและบทบาท

ให้นักเรียนนำคำที่กำหนดให้ในกรอบข้อความนี้ ไปเติมลงในช่องว่างของแผนภูมิให้ถูกต้อง

😊 สถานภาพทางการเมือง	😊 สถานภาพทางถิ่นกำเนิด
😊 สถานภาพทางการศึกษา	😊 สถานภาพที่ได้มาภายหลัง
😊 สถานภาพทางเชื้อชาติ	😊 สถานภาพทางการสมรส
😊 สถานภาพทางอาชีพ	😊 สถานภาพทางครอบครัว
😊 สถานภาพโดยกำเนิด	😊 สถานภาพทางเพศ

บัตรกิจกรรมที่ 2
เรื่อง สถานภาพและบทบาท

ให้นักเรียนโยงเส้นจับคู่สถานภาพให้มีความสัมพันธ์กัน

1. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ●	สถานภาพทางถิ่นกำเนิด
2. หม้าย ●	สถานภาพทางอาชีพ
3. มหาบัณฑิต ●	สถานภาพทางครอบครัว
4. สามี ภรรยา ●	สถานภาพทางการสมรส
5. คนอีสาน ●	สถานภาพทางการศึกษา
6. ผู้อำนวยการโรงเรียน ●	สถานภาพทางการเมือง
7. พ่อ แม่ ลูก ●	สถานภาพทางเพศ
8. ทหารอากาศ ●	
9. เพศชาย เพศหญิง ●	
10. นายกรัฐมนตรี ●	

บัตรกิจกรรมที่ 3
เรื่อง สถานภาพและบทบาท

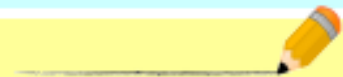

ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย ✓ ข้อความที่แสดงออก
ซึ่งสถานภาพที่ขัดกับบทบาทให้ถูกต้อง

1. เป็นนักเรียนแต่ไม่เรียนหนังสือ

2. เป็นแพทย์แต่กลับเลี้ยงไข้ผู้ป่วย

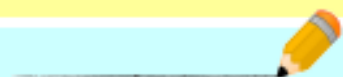
3. เป็นบิดามารดาแต่กลับไม่อบรมเลี้ยงดูบุตร

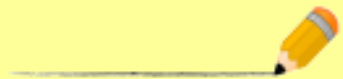
4. เป็นพี่ชายแต่ชอบรังแกน้องสาว

5. เป็นหัวหน้าห้องก็ต้องคอยดูแลเพื่อนๆ ในห้อง

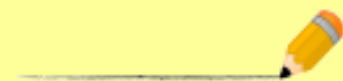
6. ร้อยเวรฝ่ายปราบปรามยาเสพติดได้รับแจ้งว่ามีการ
มั่วสุมยาเสพติดเมื่อไปจับกุมก็พบว่าบุตรชาย
อยู่ในกลุ่มวัยรุ่นจึงปล่อยตัวไป

7. ครูอาจารย์ทำหน้าที่อบรมสั่งสอนลูกศิษย์
ให้เป็นคนดี

8. ตำรวจตั้งด่านจับรถ เมื่อพบผู้ไม่มีใบขับขี่
ก็ไม่เขียนใบสั่งแต่เรียกร้องเป็นเงินแทน

9. ข้าราชการรับสินบนจากการประมูล
การก่อสร้างถนนคอนกรีต

10. พนักงานธนาคารปลอมลายเซ็นลูกค้าธนาคาร
เพื่อไปเบิกเงิน

